

2024-12-17

§ 87 2024.111 BUN

Kommunens revisorer granskar skolplikt och skolfrånvaro

Ärendebeskrivning

Under våren 2024 har KPMG på uppdrag av kommunens revisorer granskat barn- och ungdomsnämndens uppföljning av skolplikt och frånvaro i grundskola. Syftet med granskningen har varit att bedöma om barn- och ungdomsnämnden har en tillräcklig kontroll och uppföljning av skolplikt och frånvaro i grundskola.

KPMG bedömer att barn- och ungdomsnämnden idag i allt väsentligt har en tillräcklig kontroll och uppföljning av skolplikt och frånvaro i grundskola. KPMG menar dock att det har funnits allvarliga brister i nämndens styrning, då nämnden inte har fattat beslut om skolpliktens upphörande på grund av varaktig vistelse i utomlands före mars månad 2024.

Utifrån resultatet av granskningen rekommenderar KPMG barn- och ungdomsnämnden att:

- tillse att noggranna överväganden inför delegation av ärenden görs mot bakgrund av kommunallagens reglering av delegation av beslutanderätt. (6 kap. 38 § KL)
- tillse att rektor anmäler till huvudman då utredning om frånvaro inleds. (7 kap. 19 a § SkoL)
- använda de medel som lagstiftaren ger hemkommunen så att barns rätt till grundläggande utbildning säkerställs vad avser föreläggande och föreläggande vid vite då barn, som omfattas av skolplikt, befinner sig utomlands. (7 kap. 23 § SkoL)
- i huvudmannens uppföljning av skolfrånvaro även analysera variationer i skolfrånvaro på enhetsnivå (4 kap. 3 § SkoL)

Beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har i skrivelse den 26 november 2024 lämnat följande yttrande:

Delegation av beslutsrätt

KPMG bedömer att beslut om skolpliktens upphörande är ett för individen ingripande beslut. Huruvida avgörandet kan delegeras eller inte utifrån 6 kap. 38 § KL avgör dock barn- och ungdomsnämnden efter noggranna överväganden. KPMG bedömer att barn- och ungdomsnämnden inte har gjort sådana noggranna överväganden inför beslut om delegation. Barn- och ungdomsnämnden delar inte revisionens bedömning. Delegering av beslutanderätt sker alltid efter noggranna överväganden vilket framgår av såväl beslutsunderlag som förvaltningens stödjande dokument. Frågan om beslut om skolpliktens upphörande till följd av varaktig vistelse i utlandet sker av tjänsteperson först när det finns tillräckliga underlag som styrker att så är fallet. I de intervjuer som ligger till grund för revisionens bedömning menade revisionens representant att Kommunallagens begräsningar av delegering vad gäller "ärenden som gäller myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt" ska förstås ur den enskildas perspektiv. Barn- och ungdomsförvaltningen påtalade dock under granskningens gång att frågan om principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska förstås ur kommunens perspektiv (se dom i HFD 2022 ref. 13). Att besluta om skolpliktens upphörande där det konstateras att eleven befinner sig i utlandet under en längre period bedöms inte vara av principiell beskaffenhet eller av större vikt för barn- och ungdomsnämnden, i synnerhet inte eftersom

2024-12-17

beslut sker först när det är finns underlag som styrker att så är fallet. I granskningsintervjuerna fördes resonemang från revisionens representant som ifrågasatte nämndens beslut att delegera beslutanderätten eftersom frågan om skolpliktens upphörande är myndighetsutövning mot enskild och som för den enskilda individen kan vara av större vikt.

Anmälan till huvudman

Barn- och ungdomsförvaltningen har vidtagit åtgärder så att nämnden kommer att erhålla information om när rektor inleder utredning om elevs frånvaro.

Beslut om föreläggande då barn, som omfattas av skolplikt, befinner sig utomlands

Sedan revisionen genomfördes har barn och ungdomsnämnden beslutat om två förelägganden med vite, varav ett tog sikte på skolpliktigt barn i utlandet. Inget vite är dock utfärdat eftersom respektive elev åter är i skolan.

Analysera variationer i skolfrånvaro på enhetsnivå i huvudmannens uppföljning av skolfrånvaro

I huvudmannens verksamhetsuppföljning görs analyser av likvärdigheten mellan huvudmannens skolenheter ur flera perspektiv, och då bland annat avseende elevernas frånvaro. Analyserna görs i syfte att se om det finns skillnader som inte kan förklaras av elevgruppens sammansättning, och i så fall behöver adresseras genom utvecklingsarbete på berörda enheter. Om skillnaderna istället beror på elevernas bakgrund aktualiseras frågan hur nämnden kan arbeta för att öka likvärdigheten mellan enheterna genom att på olika sätt kompensera för elevernas olika förutsättningar och behov.

Beslut

Barn- och ungdomsnämnden tar förvaltningens yttrande som sitt eget och översänder det till kommunrevisorerna.

Expedieras till

KPMG
Kommunens revisorer

Beslutsunderlag

- §61 BUN AU Kommunens revisorer granskar skolplikt och skolfrånvaro
- Tjänsteskrivelse Svar till revisionen angående granskning av kommunens uppföljning och kontroll av skolplikt och skolfrånvaro
- Granskning av kommunens uppföljning och kontroll av skolplikt och skolfrånvaro